

УДК 007 : 070 : [316.485.26:316.776]

ВУЗЬКОСПЕЦІАЛІЗОВАНА КНИГА: ТЕКСТОВО-ЗМІСТОВИЙ РІВЕНЬ ПРЕДСТАВЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ

САДОВНИЧА Наталія,

аспірантка,

Сумський державний університет, вул. Римського-Корсакова, 2, Суми, 40007, Україна, e-mail: nat_sad@ukr.net.

Стаття присвячена вивченню принципів текстоно-змістового рівня представлення інформації у вузькоспеціалізованих книгах із питань гігієни дитячого віку й статі. Хронологічні межі дослідження – з 1991-го (час проголошення Україною незалежності) до другої половини 2018 р. У межах наукової розвідки вивчено 488 випусків бібліографічного покажчика «Літопис книг» Державної наукової установи «Книжкова палата України імені Івана Федорова» а також каталоги провідних бібліотечних установ. За означений хронологічними межами наукового дослідження період виявлено та описано 167 одиниць книжкових видань із питань гігієни віку й статі українських та світових авторів. У процесі аналізу з'ясовано, що вони об'єднані тематично та ідейно, однаково лаконічно та повно подають інформацію для батьків по догляду за дитиною. Водночас видання різняться сюжетною побудовою, що є закономірним – адже кожен автор, спираючись на власний досвід та сучасні досягнення медицини, психології, педагогіки та інших наук, доводить власну думку читачам, що є основою оповіді, їх організацію. Відповідно поєднання спільного та відмінного у принципах текстоно-змістового рівня представлення інформації й формує книгу як цілісний об'єкт.

Ключові слова: вузькоспеціалізована книга, гігієна віку і статі, книжкова серія, зміст, інформація, текст, сюжет.

A HIGHLY SPECIALIZED BOOK: THE TEXTCONTENT LEVEL OF THE PRESENTATION OF INFORMATION

The article is devoted to studying the principles of the text-content level of information representation in highly specialized books about children's and gender-specific hygiene. The research covers the time period from 1991 (Ukraine's declaration of independence) to the latter half of 2018. 488 issues of the bibliographical index «Litopys knyг» of the State scientific institution «Ivan Fedorov book chamber of Ukraine» and catalogues of the leading libraries have been studied within the framework of scientific research. 167 books about age- and gender-specific hygiene by Ukrainian and foreign authors, published within the chronological framework of the research, have been discovered and described. The analysis has revealed that the publications share a common topic and idea, and convey childcare information to parents in an equally concise and full manner. However, the publications differ in their narrative composition, which is to be expected as the authors rely on their personal experience and recent advances in medicine, psychology, pedagogy and other sciences, project their own ideas onto the readers as the basis and organization of the narrative. Accordingly, the combination of common and different features in the principles of the text-content level of information representation is what forms a book into an integral object.

Key words: highly specialized book, age and gender hygiene, book series, content, information, text, narrative.

Вступ. Радість батьківства – безмежна та, разом із тим, надвідповідальна й кропітка праця. Поява дитини повністю змінює звичний ритм життя родини і змушує батьків відмовитися від власних звичок та захоплень. У цей час зокномірно виникає багато питань по догляду, правильною організацією режиму дня, харчуванням та здоров'ям дитини. Вузькоспеціалізована книга з питань гігієни дитячого віку й статі покликана допомогти у вирішенні складних задач батьківства, дати кваліфі-

ковані рекомендації, познайомити з новітніми дослідженнями в галузі медицини. Тож серія користується великим читацьким інтересом у всьому світі та в Україні зокрема. Водночас, інтенсивний розвиток медичної науки, зміни соціо-педагогічних принципів ведуть до швидкого старіння інформації, що вимагає від авторів та видавців створення конкурентоспроможної книжкової продукції з актуальною для сьогодення вербальною інформацією.

Однак не дивлячись на популярність у читачів, серія мало досліджена науковим загалом як цілісний об'єкт, як поєднання змістового, образотворчого та архітектонічного рівнів.

У той же час варто наголосити, що дотичних досліджень загалом не бракує. Так, розв'язання проблеми текстово-змістового рівня представлення інформації є предметом вивчення мовознавців, літературознавців, журналістикознавців, книгознавців. Велику увагу науковці приділяли вивченню літературно-художньої, публіцистичної, наукової та навчально-методичної літератури. На це, зокрема, спрямовані дослідження таких авторів, як О. Авраменко, Н. Зелінська, А. Зелінська, І. Копистинська, Н. Кучина, Е. Огар, В. Різун, М. Рубакін, М. Сенченко, К. Серажим, Ю. Стадницька, В. Теремко, М. Тимошик, М. Феллер, Н. Черниш, Г. Шевцова-Водка, В. Шевченко, В. Шпак та ін. Дисертації, монографічні праці й наукові статті вчених стали теоретичною основою нашого дослідження. А нерозробленість теми визначає *новизну*.

Мета – вивчення принципів текстово-змістового рівня представлення інформації у вузькоспеціалізованих книгах із питань гігієни дитячого віку й статі.

Досягнення мети передбачає реалізацію таких *завдань*: вивчення теоретичних засад дослідження; опрацювання каталогів провідних бібліотечних установ України та деяких обласних бібліотек, тематичних бібліографічних покажчиків та державного бібліографічного покажчика України «Літопис книг» Державної наукової установи «Книжкова палата України імені Івана Федорова»; аналіз особливостей засобів та принципів представлення інформації у книгах із питань гігієни віку й статі.

Хронологічні межі дослідження – з 1991-го (час проголошення Україною незалежності) до другої половини 2018 р.

Методи дослідження. Під час вивчення вузькоспеціалізованих книг із питань гігієни віку й статі та в процесі підготовки статті використано загальнонаукові методи синтезу, аналізу, узагальнення. На різних етапах роботи також застосовано описовий та порівняльний методи, контент-аналіз, а також елементи статистичного аналізу. Для перетворення зібраного документального матеріалу на бібліографічну інформацію використовувався бібліографічний метод. Емоційно-лексичний аналіз дозволив визначити емоціогенність тексту. Прийоми стилістичного вивчення застосовувалися для дослідження принципів вибору та використання автором тексту мовних засобів для найкращої передачі власних думок адресатові.

Результати й обговорення. У межах наукової розвідки вивчено 488 випусків бібліографічного покажчика «Літопис книг» Державної наукової установи «Книжкова палата України імені Івана Федорова» а також каталоги провідних бібліотечних установ. За означений хронологічними межами наукового дослідження період виявлено та описано 167 одиниць книжкових видань із питань гігієни віку й статі українських та світових авторів. На прикладі трьох із них розглянуто особливості побудови сюжетної лінії, що є індивідуальною особливістю змістового рівня книги.

Вибірку для проведення аналізу проводили базуючись на тому, що вузькоспеціалізовані – це книги за чітко визначеним фахом, що відображають специфіку конкретної галузі; призначені вони для однієї гомогенної читацької групи, що, як правило, може бути точно визначена за її професійним інтересом до конкретного виду фахової літератури. За цільовим призначенням – науково-популярні (містять відомості про дослідження в галузі науки, техніки, виробництва, культури, освіти, мистецтва тощо, які популяризують наукові знання, викладені в зрозумілій чита-

чам-нефахівцям формі) [1, с. 10] та популярні видання (містять відомості просвітницького значення з однієї чи кількох галузей знань, нескладні за змістом та викладені в легкій, доступній для розуміння формі для задоволення непрофесійних інтересів читачів) [1, с. 10].

Книга у сфері соціальної комунікації розглядається як цілісний об’єкт, як переплетення трьох структурних рівнів – змістового, образотворчого та архітектонічного. Змістовий рівень – це вербальна інформація, що передає суть, внутрішню особливість. Саме вербальна інформація, як зазначає М. Єфімова, «реалізується через слово. Вона закладена у творі та представляє його літературну цінність» [2, с. 97]. Основу будь-якої книги складає текст. За визначенням К. С. Серажим, текст (від лат. *textus* — тканина, з’єднання) – «продукт творчої та мовної діяльності автора, спрямованої на втілення авторського задуму – експліцитно-імпліцитного відображення реальної або частково (чи повністю) вигаданої дійсності, який естетично втілюється і викликає у читача інтелектуальну та емоційну реакції» [3, с. 14]. Зміст тексту – це «семантичний комплекс, що виникає у мисленні автора відповідно до задуму, мети та умов комунікації» [4, с. 13]. Саме на цих теоретичних підходах і базувалися, аналізуючи текстово-змістовий рівень представлення інформації у вузькоспеціалізованих книгах.

Першим виданням із питань гігієни дитячого віку й статі в означений хронологічними межами наукового дослідження період стала легендарна праця Б. Спока «Дитина та догляд за нею». «Наукова думка» випустила її у 1991 р. російською мовою. Загалом культова праця педіатра Б. Спока виходила в Україні за аналізований період двадцять разів.

Бенджамін Маклейн Спок – американський педіатр, спеціаліст у галузі дитячої психології, суспільний діяч, олімпійський чемпіон із академічного веслування, кандидат на пост президента США (1972 рік), автор 13 книг. Найвідоміша його праця «Дитина та догляд за нею» вперше побачила світ у 1946 р. й відразу стала американським, а згодом і світовим бестселером. Вона перекладена сорока двома мовами та витримала декілька перевидань. А загальний наклад перевищує 50 мільйонів екземплярів [5, с. 74]. Понад сімдесят років лікар Б. Спок зі сторінок своєї книги допомагав батькам усього світу виховувати здорових та самодостатніх особистостей. Поряд із порадами по догляді за дитиною від народження, здоровому харчуванню та лікуванню, автор відвів важливе місце формуванню дитячої психіки.

У 2007 р. харківське видавництво «Фоліо» випустило у світ цей бестселер українською мовою. Переклад В. Верховеня з останньої редакції за 1998 р. Відкриває книгу розділ про батьків. Перший постулат Б. Спока – «ви знаєте набагато більше, ніж вам здається» [5, с. 7], допомагає батькам повірити у власні сили й закликає прислухатися до своїх відчуттів, адже найрідніші люди краще за інших розуміють дитину. Твердження, що батьки також люди зі своїми потребами і правом бути втомленими та розлюченими, допомагає дорослим розібратись у собі та відмовляє від надмірних жертв. Важливу роль у догляді за дитиною та її вихованні автор відводить батькові, говорячи про позитивний вплив на розвиток характеру дитини. На момент першого виходу книги в СРСР (1956 р.) це твердження було революційним.

У порівнянні з попередніми редакціями, у книзі з’явилося багато змін і виправлень із огляду на новітні досягнення науки: щеплення проти кору та поліомієліту, інгаляції при застудах і крупі та ін. Розширився розділ, присвячений підлітковому вікові, в якому подаються поради щодо подолання негативних проявів поведінки дитини. Розділ «Чого ви хочете домогтися вихованням» коментує важливість завдання батьків пояснити дитині її становище у Всесвіті та сенс життя. Людина може бути по-справжньому щаслива, лише усвідомлюючи себе частиною суспільства, відчуваючи себе необхідною іншим людям і прагнучи справдити надії, які з нею пов’язують [6, с. 5]. Звертаючись до батьків, у передмові Б. Спок закликає не сприймати усі його поради буквально, адже кожна дитина, як і її батьки, унікальні та неповторні.

З огляду на роки видання, деякі поради Б. Спока прямо протилежні сучасним науковим дослідженням і здаються не лише наївними й поверхневими, а навіть загрозливими. Ось, наприклад, педіатр радить привчати новонароджену дитину спати на животі з метою полегшення болю від кольок, в той час як сучасна медицина доводить, що Синдром раптової дитячої смерті у чотири рази частіше трапляється саме у такому положенні [7, с. 74]. Не відповідають твердженням сучасної педіатрії рекомендації Б. Спока щодо початку та складу прикорму для немовлят. На сьогодні глобальна стратегія ВООЗ–ЮНІСЕФ визнає винятково грудне вигодовування дитини до шести місяців [8]. Натомість лікар помилково твердив про користь твердої їжі у перші шість місяців. Думка про те, що коров'яче молоко у рідкому або сухому вигляді таке ж корисне, як і материнське, викликало відмову багатьох жінок від грудного вигодовування. Сучасні психологи вважають, що для дитини тактильний контакт із матір'ю дуже важливий, як і сон та харчування, однак Б. Спок застерігав батьків від надмірної опіки й радив зайвий раз не брати дитину на руки, щоб запобігти дитячій розпещеності, присвятивши цьому питанню цілий підрозділ [6, с. 216].

Головна тема та ідея твору Б. Спока «Дитина та догляд за нею» – виховання, перш за все, здорової та щасливої дитини, яка має зростати в атмосфері любові й поваги до неї. Сюжетна будова сформована на величезному досвіді у сфері медицини та особистих знань і вмінь автора як батька двох дітей. Аналізуючи видання, можна зробити висновок, що саме індивідуальна сюжетна лінія зробила книгу загально визнаною і широко відомою у світі.

Лідером видавничого ринку України у сегменті вузькоспеціалізованої книги з питань гігієни дитячого віку й статі є український педіатр, письменник, телеведучий Є. Комаровський – автор багатьох наукових праць і дванадцяти науково-популярних книг із питань догляду, лікування та виховання дітей. Дебютував із монографією «Вірусний круп у дітей. Клиника, діагностика, тактика терапії» у 1993 р. Найпопулярніше його видання – «Здоров'є ребенка и здравый смысл его родственников». Праця вперше побачила світ у 2000 р. у харківському видавництві «Фоліо». На сьогодні, згідно з аналізом бібліографічного покажчика «Літопис книг», витримала понад 26 перевидань в Україні та кілька в Росії. Книга написана російською мовою, перекладена китайською. У 2012 р. харківське видавництво «Клініком» презентувало читачам два варіанти: російською та українською (у перекладі О. Ричук) мовами. Для аналізу текстово-змістового рівня представлення інформації обрано друге перероблене та доповнене видання 2012 року (Харків, «Клініком») [7].

За темою «Здоров'є ребенка и здравый смысл его родственников» Є. Комаровського подібна до книг аналізованої серії – лаконічно та повно подана корисна інформація для батьків по догляду за дитиною. Головна ідея – заклик до рідних підходити до вирішення будь-яких питань дитини зі здоровим глуздом та логічним мисленням. У передмові автор зазначає три особливості своєї праці: близькість до реального життя; максимальна доступність, але не примітивність викладу інформації; намагання автора умовити батьків робити все правильно.

Складається книга з чотирьох частин і розпочинається розділом «Початок життя вашої дитини», який можна поділити на три підрозділи: вагітність, пологи та перший рік життя. У легкій, дещо гумористичній формі Є. Комаровський висловлює перший постулат: «Вагітність – не хвороба!». Спираючись на нього, дає рекомендації щодо гігієни, харчування та режиму жінки при надії. Психологічно налаштовує на пологи в іншому підрозділі: подає список речей, необхідних для матері та дитини у пологовому будинку, обґрунтовує можливість або неможливість домашніх пологів. Найбільш детально розглядається догляд за дитиною упродовж першого року життя. Головна теза цього підрозділу – «Безглуздо недооцінювати дитину, а ось з особистим страхом боротися треба» [7, с. 82]. Рідні та близькі закликаються відійти від застарілих тверджень і прислухатися до потреб дитини.

Указана частина має найбільше відмінностей від попередньо аналізованої книги. Наприклад, на противагу Б. Споку, Є. Комаровський забороняє спати дітям на животі: «Всі без винятку сучасні медичні посібники не рекомендують, а категорично стверджують: дитина першого року життя має спати винятково на спині» [7, с. 74]. Наполягає на незаперечній користі грудного вигодовування, введення першого прикорму після досягнення дитиною шестимісячного віку та аргументовано доводить, які продукти ї у якому віці необхідні дитині.

Друга частина – «Спосіб життя вашої дитина» – присвячена питанням догляду після першого року життя. Торкається таких тем, як харчування, прогулянки, сон, літній відпочинок, загартовування, навчальні заклади тощо. Розкриваючи тему профілактичних щеплень, Є. Комаровський, спираючись на власний досвід роботи в інфекційній лікарні, авторитетно заявляє про обов'язковість вакцинації дітей.

Частина третя – «Хвороби вашої дитини» – розпочинається з пояснень, що таке імунітет, як він формується та якими способами стимулюється. Автор детально пояснює різницю між вірусами та бактеріями, без розуміння якої неможливо досягнути природу інфекційних хвороб. Далі, базуючись на постулатах необхідності здорового способу життя та системи виховання, які формують нормальний імунітет, подається опис багатьох дитячих захворювань та рекомендації щодо їх подолання.

«Вибрані статті» – четверта частина книги, що складається з матеріалів педіатричної тематики, раніше опублікованих у популярних журналах, але детально не висвітлених у попередніх частинах книги.

Отже, можемо зробити висновок, що книга Є. Комаровського «Здоров'я ребенка и здравый смысл его родственников» має власну сюжетну будову. Це закономірно, адже автор спирається на великий педіатричний досвід та сучасні наукові досягнення в галузі медицини.

«Мати і дитина» – практичний poradnik для батьків від англійського педіатра і письменниці Елізабет Фенвік [9]. Четверте оновлене українське видання всесвітньо відомої книги вийшло у львівському видавництві «БаК» у 2008 році. Вперше книга опублікована у Великобританії 1990 року і за цей час витримала кілька перевидань зі змінами та доповненнями загальним накладом понад два мільйони примірників.

Сюжетна лінія відмінна від попередніх видань. Книга поділяється на три частини: «Вагітність і народження дитини», «Догляд за дитиною», «Здоров'я дитини», що охоплюють період від планування вагітності до трирічного віку. Інформація поділена на блоки, де на питання тезисно дається чітка відповідь та покрокова інструкція. А поради авторка дає у ненав'язливій формі, залишаючи за батьками право вирішувати самостійно. Головна ідея – «Ви не повинні бути ідеальними батьками, а лише батьками, які чинять правильно по відношенню до дитини» [9, с. 5].

Велику увагу авторка приділяє першому розділу книги й починає з підготовки до материнства, пояснюючи суттєві питання можливих ризиків і загроз. Розглянуто кожен період вагітності: розвиток плоду, зміни в організмі жінки, а також подано необхідні знання для забезпечення найкращого початку життя дитини. Зважаючи на надважливість теми здоров'я майбутньої матері, Е. Фенвік дає багато корисних порад щодо правильного харчування вагітних, режиму дня, відпочинку, догляду за тілом, фізичних навантажень, підготовки до пологів та відновлення організму.

Друга частина книги – це практичний довідник із догляду за дитиною від народження до трьох років. На прикладі досвіду окремого подружжя, Е. Фенвік пояснює головні питання догляду за немовлям та налагодження чуттєвих взаємин у родині. Спираючись на нові дослідження у галузі медицини, наголошує на надзвичайній користі грудного вигодовування, наводить думки інших жінок та фахівців. Покроково подає інформацію, як одягати дитину, вклатати спати, купати, водити на прогулянку тощо. Уважно розглянуто тему фізичного розвитку і навчання дітей різного віку. За допомогою таблиці подано зміни у розвитку фізичних, зорових, слухових та мовних навичок, мануальній спритності та соціальній поведінці малюків.

Допомогти розпізнати хворобу, вилікувати малюка або надати першу медичну допомогу покликана третя частина книги – «Здоров'я дитини». У ній детально описані симптоми дитячих хвороб, пояснено їх суть та наведені випадки, за яких необхідна негайна реакція батьків та втручання лікаря. Довідник діагнозів, що міститься у розділі, допомагає рідним легко зорієнтуватися у проблемах дитячого здоров'я. Але, на відміну від Є. Комаровського, який активно пропагує здоровий спосіб життя, Е. Фенвік не висвітлює питання збереження дитячого здоров'я.

Висновки та перспективи. Опрацювавши каталоги провідних бібліотечних установ України та деяких обласних бібліотек, тематичних бібліографічних покажчиків та державного бібліографічного покажчика України «Літопис книг» Державної наукової установи «Книжкова палата України імені Івана Федорова» можемо констатувати, що впродовж другої половини 1991 р. – першої половини 2018 р., видавництвами України випущено в світ 167 книг, що за формальними показниками відносяться до вузькоспеціалізованих видань із питань гігієни віку і статі. Допускаємо, що можлива похибка, оскільки вимоги щодо надсилання обов'язкового примірника видання до Книжкової палати українськими видавцями іноді виконуються із запізненням або не виконуються взагалі. Для поглибленого тексто-змістового аналізу нами відібрано три видання, які за кількістю тиражованих екземплярів є беззаперечними лідерами: Спок Б. – «Дитина та догляд за нею», Є. Комаровський – «Здоров'я ребенка и здравый смысл его родственников», Фенвік Е. – «Мати і дитина». У процесі аналізу з'ясовано, що вони об'єднані тематично та ідейно, однаково лаконічно та повно подають інформація для батьків по догляду за дитиною. Водночас видання різняться сюжетною побудовою, що є закономірним – адже кожен автор, спираючись на власний досвід та сучасні досягнення медицини, психології, педагогіки та інших наук, доводить власну думку читачам, що є основою оповіді, їх організацію. Відповідно поєднання спільного та відмінного у принципах тексто-змістового рівня представлення інформації й формує книгу як цілісний об'єкт.

Подальші дослідження дозволять розв'язати проблему тематичних пріоритетів та соціально-комунікаційних практик вузькоспеціалізованої книги біолого-медичного змісту.

1. *Видання. Основні види. Терміни та визначення*: ДСТУ 3017-95. К.: Держстандарт України, 1995. – 48 с.
2. *Єфімова М. П.* Дизайн дитячої книги України: проектно-художні принципи і засоби : дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.07. Харків, 2015. 390 с.
3. *Серажим К. С.* Текстознавство : підручник. Київ : ВВЦ «Київський університет», 2008, 527 с.
4. *Аспекты общей и частной лингвистической теории текста* : монографія/ Слюсарева Н. А., Трошина Н. Н., Новиков А. И. и др. Москва : Наука, 1982, 192 с.
5. *Макеева А.* Педиатр Спок – лечит или калечит? Комсомольская правда. 2016. 14 липня.
6. *Спок Б.* Дитина та догляд за нею / Переклад В. М. Верховеня. Харків : Фоліо, 2007. 671 с.
7. *Комаровский Е. О.* Здоров'я ребенка и здравый смысл его родственников. Харьков : КЛИНИКОМ, 2015, 592 с., ил. (Б-ка доктора Комаровского).
8. *Проведение* Всеукраинской недели поддержки грудного вскармливания в Днепропетровской области. Мост. 2009. 2 ноября. URL: https://mostdnepr.info/news/press/19763_provedenie_vseukrainskoj_nedeli.htm.
9. *Фенвік Е.* Мати і дитина. Львів : БаК, 2008, 263 с.

1. DSTU 3017–95. Edition. The main types. Terms and definitions. – Effective as of 1996–01–01. – К. : State Standard of Ukraine , 1995. – 47 p.

2. Yefimova M. P. (2015), «The design of the children's book of Ukraine: projected and artistic principles and means» Cand. Sc. (Art studies), 17.00.07, Kharkiv state academy for design and arts Ministry of Education and Science of Ukraine, Kharkiv, Ukraine.

3. Serazhym, K. S. (2008), *Tekstoznavstvo* [Text studies], VVTs «Kyivskyi universytet», Kyiv, Ukraina.

4. *Aspektyi obschey i chastnoy lingvisticheskoy teorii teksta* [Aspects of general and private linguistic text theory] : monograph (1982) / Slyusareva N. A., Troshina N. N., Novikov A. I. i dr. Nauka, Moskva, Rossiya.

5. Makeeva, A. (2016) Pediatrician Spock – treats or cripples? *Komsomolskaya pravda*. July 14th.

6. Spok, B. (2007), *Dytyna ta dohliad za neiu* [Child and care for her], Translated by Verkhoven, V. M., Kharkiv, Ukraina.

7. Komarovskiy, E. O. (2015), *Zdorove rebenka i zdruvyyi smysl ego rodstvennikov* [Child health and common sense of his relatives], KLINIKOM, Kharkiv, Ukraina.

8. Проведение Всеукраинской недели поддержки грудного вскармливания в Днепропетровской области. Мост. 2009. 2 ноября. URL: https://mostdnepr.info/news/press/19763_provedenie_vseukrainskoy_nedeli.htm.

9. Fenvik, E. (2008), *Maty i dytyna* [Mother and baby], BaK, Lviv, .Ukraina.

UDC 007 : 070 : [316.485.26:316.776]

A HIGHLY SPECIALIZED BOOK: THE TEXTCONTENT LEVEL OF THE PRESENTATION OF INFORMATION

Sadovnichia Natalia, PhD student,

Sumy State University, 2, Rymsky-Korsakov St., Sumy, 40007, Ukraine, e-mail: nat_sad@ukr.net.

Introduction. A highly specialized book about children’s and gender-specific hygiene is aimed at helping parents solve the challenges of parenthood, giving them qualified recommendations and acquainting them with the recent medical research findings. The book series is therefore of high interest for readers all over the world and in Ukraine in particular. Meanwhile the intensive development of medical sciences and the change in social and pedagogical principles lead to rapid information aging that requires authors and publishers to produce competitive books that contain relevant verbal messages.

Relevance and aim. Despite its popularity among readers, a series of books about children’s and gender-specific hygiene is understudied as an integral object, as a combination of content, graphic and architectonical levels. The aim of our research lies in the dimension of studying the principles of the text-content level of information representation in highly specialized books about children’s and gender-specific hygiene. The research covers the time period from 1991 (Ukraine’s declaration of independence) to the latter half of 2018.

Methods. The general scientific methods of synthesis, analysis and generalization have been used throughout the study of highly specific books and the preparation of the article. Descriptive and comparative methods, content-analysis, as well as the elements of statistical analysis have also been used. The bibliography method has been used. The emotional-lexical analysis has made it possible to determine the emotivity of the text.

Results. 488 issues of the bibliographical index «Litopys knygy» of the State scientific institution «Ivan Fedorov book chamber of Ukraine» and catalogues of the leading libraries have been studied within the framework of scientific research. 167 books about age- and gender-specific hygiene by Ukrainian and foreign authors, published within the chronological framework of the research, have been discovered and described. In order to carry out a deep text-content analysis we have selected three publications with the largest circulation: B.Spok – «Dytyna ta dohliad za neiu», Ye. Komarovskiy – «Zdorovye rebenka i zdruvyyi smysl ego rodstvennikov», E. Fenvik – «Maty i dytyna».

Conclusions. The analysis has revealed that the publications share a common topic and idea, and convey childcare information to parents in an equally concise and full manner. However, the publications differ in their narrative composition, which is to be expected as the authors rely on their personal experience and recent advances in medicine, psychology, pedagogy and other sciences, project their own ideas onto the readers as the basis and organization of the narrative. Accordingly, the combination of common and different features in the principles of the text-content level of information representation is what forms a book into an integral object.

Key words: *highly specialized book, age and gender hygiene, book series, content, information, text, narrative.*

Стаття надійшла до редакції 12.06.2018